

end det, der står i dagens eller gårdsdagens avis, eller det, som vi i konkrete anledninger beskæftiger os med, nemlig at rigsfællesskabet er udtryk for langt mere, end aktuelle sager skaber interesse om. Vi befinder os netop i et rigsfællesskab, som i den form, det har i dag, og den form, det skal have også i fremtiden, skal bero på den opbakning fra de tre folk, der tilsammen udgør rigsfællesskabet.

Det betyder selvfølgelig også, at der kan formuleres ønsker om ændringer i fællesskabets form og fællesskabets indhold. Det sker også løbende. Vi har fået nævnt et par eksempler i redegørelsen. Fra dansk side skal det derfor efter vores opfattelse siges, at vi ikke har noget ønske om, at rigsfællesskabet som sådan ophører, men at vi gerne er med på at ændre det i overensstemmelse med de behov, der er.

Vi har heller ikke noteret os, at der er et ønske om at ændre på rigsfællesskabet fra Grønlands side. Derimod er der i den færøske regeringskoalition en målsætning om at oprette Færøerne som en suveræn stat, men når man læser den færøske regeringskoalitions grundlag, er det ikke umiddelbart muligt at udtrække af den målsætning, hvordan Færøernes forhold til Danmark så i fremtiden skal være.

Det er vanskeligt at bedømme i hvert fald i dag. Det, vi ved, er det, der fremgår af aftalen med Færøerne, som vi også drøftede i går, nemlig at regeringen har noteret sig landsstyrets ønsker om et øget selvstyre, og når landsstyret så henvender sig, er regeringen også parat til at forhandle et nyt grundlag for Færøernes fremtidige relationer til Danmark. Det ved vi. Det er også noteret, at der parallelt med sådan nogle forhandlinger bl.a. kan drøftes en økonomisk overgangsordning, der opbygger en mere selvstående færøsk økonomi.

Men så er det også svært at gå længere i de danske drøftelser, for vi er nødt til at kende de grønlandske positioner noget mere præcist. Vi kan ikke foregribe begivenhedernes gang, og specielt når man har studeret koalitionsaftalens formuleringer, er det muligt at stille alle mulige og umulige problemer op, og der er også masser af spørgsmål, der kan stilles. Det er ganske vanskeligt på nuværende tidspunkt at finde ud af, hvad det er for løsninger, vi så skal forholde os til.

Det færøske folk og dets folkevalgte har krav på, at de afklarer sig selv, og vi andre har brug for det. Med aftalen mellem landsstyret og regeringen er der gjort rent bord i de sager, som

er i bakspejlet, om den økonomiske krise på Færøerne, om den hjælp, den danske regering har givet, og om den færøske gæld, som er afviklet. Der er en afklaring af, hvad bloktilskuddene skal være i de kommende år, og der er sikkerhed for, at færingerne fører deres egen økonomiske politik og selv står til ansvar for den og for konsekvenserne af den.

Aftalen bygger på den eksisterende hjemmestyreordning, og vi forventer politisk, at der nu er et godt og positivt grundlag for det fremtidige samarbejde med Færøerne. Det er ganske enkelt den forkerte rækkefølge, det fremsatte forslag til vedtagelse anbefaler os. Almindelig respekt for færingerne og det færøske folkestyre tilsiger, at forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre må ske ud fra officielt fremsendte færøske henvendelser.

Der er også i forespørgslen nævnt Grønland, og jeg skal gøre nogle få betragtninger om det; tiden tillader desværre ikke at gøre det hele her.

Der er ikke fra Grønlands side nogen målsætning svarende til den, som den færøske regeringskoalition arbejder efter. Statsministeren har besvaret spørgsmålene om bl.a. de udenrigspolitiske ønsker, og der er procedurer, som sikrer en åben dialog om bl.a. udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål med relation til Grønland.

Der er også en reform af det grønlandske retsvæsen, og der er selvfølgelig også nu afklaring af bloktilskuddene fremover, lige så vel som det fra regeringens side er markeret, at den gerne i den nærmeste fremtid vil drøfte spørgsmålet om renovering af boligmassen med det grønlandske landsstyre.

Sammenfattende skal jeg derfor sige, at der i den eksisterende hjemmestyreordning er vide rammer for at tilrettelægge det selvstyre, som er ønsket på Færøerne og på Grønland, men der er også grundlag for, at man kan gå videre, såfremt det ønskes og henvendelserne er konkrete.

Her i Danmark skal vi respektere både det færøske og det grønlandske hjemmestyre. Det mener jeg også vi i høj grad gør, men det betyder så også – og det skal være min sidste replik – at vi respekterer de prioriteringer, man foretager henholdsvis på Færøerne og i Grønland, også inden for den ramme, som bloktilskudde havde sit udspring i. Det kan ikke nytte noget, at vi, så snart der opstår en debat foranlediget bl.a. af dagblade, farer ud med overnationale eller danske formyderiske tendenser.